

HJORTEJAKT I BERGEN KOMMUNE - SPØRSMÅL OG SVAR

Spørsmål og svar – jegers plikter under jakten

Hvordan skal jeger rapportere om jaktdag og felt dyr?

- Bergen benytter den digitale løsningen sett og skutt som rapporteringssystem under jakten. Her rapporteres jaktdag, sett hjort, felt hjort og vekten på dyrene som er felt. I tillegg skal kjevelapp-ID brukt på kjeven registreres for felte dyr i sett og skutt. Du kan lese mer om appen sett og skutt på settogskutt.no
- Jaktdag og felt hjort skal rapporteres så snart som mulig, og senest innen utløpet av den aktuelle jaktdagen.
- I tillegg til registrering i sett og skutt har enkelte vald egne retningslinjer for varsling av jakt og melding om skutt dyr. Kontakt derfor valdleider/jaktfeltleder for området du skal jakte i for å sikre at du er kjent med lokale regler.

Hvor lenge må jeg ta vare på hode for jaktkontroll?

- Har jeger felt hjort, skal hode oppbevares sammen med slaktet i 48 timer og være tilgjengelig for eventuell jaktkontroll fra kommunen.

Hvordan foregår kontroll av felt hjort?

- Kommunen har en ambisjon om kontroll av ca. 10% av jaktuttaket og at samtlige vald blir besøkt i løpet av sesongen. I løpet av en treårs periode vil alle jaktfelt få kontroll. Kommunen tar kontakt med jeger og/eller jaktfeltleder for å avtale tidspunkt for kontroll. Under kontroll vil kommunen undersøke at felt dyr er i tråd med tildeling.

Hva gjør jeger om han/hun har avfyrt et skudd, men ikke finner hjorten?

- Ethvert avfyrt skudd uten åpenbart fall, der det ikke kan dokumenteres at dyret er uskadd, skal behandles som en potensiell skadeskyting, og ettersøkshund skal tilkalles.
- Er et ettersøk uten resultater første dag, plikter jeger/jaktlag å varsle skadeskytingen til jaktrettshaver og kommunen. Mer om videre oppfølging finner en på [Landbruksdirektoratets veileder om ettersøk av skadet hjortevilt under jakt](#).

Spørsmål og svar kvotefri jakt på hjortekalv

Hvem har fått tildelt kvotefri jakt på hjortekalv i Bergen?

- Samtlige hjortevald i Bergen er tildelt mulighet for kvotefri jakt på hjortekalv i jakt sesongen 2026.

Hvem kan ta i bruk muligheten til kvotefri jakt på hjortekalv?

- Jaktrettshavere/grunneiere som er del av et allerede godkjent hjortevald kan selv (eller tillate at andre) feller hjortekalv innenfor egen eiendom utover ev. tildelte fellingstillatelser.
- For sameieeiendommer gjelder de alminnelige reglene i sameieloven. Dette innebærer at et flertall av jaktrettshaverne må støtte ordningen dersom kvotefri jakt på kalv skal åpnes innenfor sameieeiendommen.
- Alle ordinære krav og regler for jaktutøvelse ellers gjelder også for kvotefri jakt på kalv.

Kan valdet, gjennom egne jaktregler eller vedtekter, hindre den enkelte jaktrettshaver i å ta i bruk muligheten for kvotefri jakt på kalv på egen eiendom?

- Nei. Tilbakemelding fra direktoratet på dette spørsmålet lyder som følger:
«Kvotefri jakt på hjortkalv gis av kommunen til et vald. Alle jaktrettshavere (som regel grunneiere) i dette valdet kan felle et valgfritt antall hjortekalver på egen eiendom, og tillate at andre feller hjortkalv på egen eiendom. Jaktrettshaver kan også nekte å felle, eller nekte andre å felle frikalv av hjort på egen eiendom. Jf. dispensasjonsbrevet fra Miljødirektoratet. Med tillatelse til kvotefri jakt kan da jaktrettshaver felle hjortekalv på egen eiendom uavhengig av valdets vedtekter. Jaktrettshaver har også en rett til å nekte andre å benytte dispensasjonen på sin eiendom. Vi tilrår imidlertid at alle som tilhører et vald med flere jaktrettshavere blir enige om hvordan dispensasjonen skal benyttes innad i valdet.»

Vi er et jaktfelt som har felt alle tildelte kalveløyer og ønsker å fortsette å felle kalv selv om andre jaktfelt i valdet ikke har benyttet alle sine kalveløyer, kan vi starte å felle kvotefri kalv?

- Ja, så sant jaktrettshavere innenfor den/de gjeldende eiendommene er åpne for å ta i bruk muligheten for kvotefri jakt på det aktuelle området er det mulig å fortsette jakt på kalv.

Hvordan registrere kalver felt som kvotefrie dyr?

- Alle kalver som felles under jakten (*både kalv tildelt som del av fellingstillatelsen, og kalv felt som del av den ekstraordinære kvotefrie delen*) skal registreres på vanlig måte i sett og skutt, inkl. jakt dag, kjønn og vekt på felt dyr. Alle kalver skal inkluderes i valdets oppsummering i den endelige fellingsrapporten.

Skal det leveres kjeve fra kalv felt som kvotefri uttak?

- Ja. Bergen kommune er f.o.m. 2023 del av det [nasjonale overvåkingsprogrammet for hjortevilt](#), og det skal leveres kjever fra alle dyr som felles, også kalver felt som kvotefri dyr.

Kan valdet/jaktfelt avvente med å bruke tildelt fellingstillatelse på kalv og heller anse uttak av kalv som kvotefri uttak av kalv?

- Det vil ikke bli forskjell på teknisk registrering av kalv tildelt som del av fellingstillatelsen og kalv tildelt som kvotefri jakt på kalv. Feller et vald i sum flere kalve enn tildelt i den ordinære fellingstillatelsen vil differansen bli kalvene valdet har felt som del av den kvotefrie jakten.

Kan vi la være å felle kalv når det er kvotefritt?

- Formålet med tiltaket er å legge til rette for å øke uttaket av kalver utover det som har vært felt tidligere. Kvotefri tildeling innebærer ikke at et vald med bestandsplan kan la være å felle kalver.

Kan vi selge kvotefri jakt på kalv?

- Alle jaktrettshavere i et vald som får tildelt kvotefri jakt, kan tillate at andre feller hjortkalv på egen eiendom. Jaktrettshavere bestemmer selv om han/hun tar betalt eller ikke. Valdet kan bli enig om å selge slik jakt.

Spørsmål og svar – kjeveinnsamling og aldersbestemmelse

Hvordan aldersbestemme felt hjort for registrering i sett og skutt?

- Det er mulig å gjøre en grov aldersbestemmelse av felt dyr i kategoriene kalv, ungdyr og eldre dyr. Kalv er ofte rimelig greit og definerer fra observasjon av dyret og påfølgende bekreftelse gjennom tannsett med kun 4 kinntenner, men å skille mellom ungdyr og eldre koller kan være mer utfordrende og krever litt mer kjennskap til tannsettskifte hos hjorten. Det er viktig å få data så korrekt som mulig ved registrering i sett og skutt. Les gjerne gjennom følgende informasjon for [Aldersbestemmelse av tannsett hos hjort](#) og les mer om bruk av aldersdata på [Bestandsovervåking på hjorteviltet.no](#)

Hvilke dyr skal det leveres kjever fra?

- Det skal i kjeveinnsamlingen 2026 leveres kjever fra samtlige hjort felt under jakten, inkludert kalver felt som del av ordningen med kvotefri jakt på kalv.

Hvilke deler av kjeven skal leveres?

- Det skal leveres en kjevehalvdel med alle kinntenner og fullt sett fortenner fra samtlige felte hjort. Se gjerne beskrivelse på [Hvordan å håndtere kjever for innsending av aldersanalyse \(PDF\)](#). og informasjon om [Bestandsovervåking på hjorteviltet.no](#)

Hva er en merkelapp?

- Alle vald får tilsendt merkelapper til identifisering av felte dyr. Ta kontakt med valdleder for ditt vald for å få merkelapp, eller ev. med viltforvalter i kommunen.
- Alle kjever som sendes inn skal merkes med en merkelapp-ID. Alle felt i merkelappen skal fylles ut og lappen festes til kjeven før den overleveres. Merkelapp-ID skal føres inn i sett og skutt registreringer for det aktuelle dyret.

Hvordan skjer innsamlingen av kjevener?

- Innsamling av kjever organiseres i det enkelte vald. Kontakt din valdleder, ev. jaktfeltleder for informasjon om hvordan kjever skal avleveres.
- Kommunen samler inn kjever fra det enkelte vald etter avtale med valdleder.

Tar kommunen aldersstruktur fra kjeveanalyser som et mål på faktisk aldersstruktur i bestand, eller er det en metode for å korrigere for jegerseleksjon, eksempelvis fokus på å ikke skyte stor bukk, ikke skyte store koller?"

- Vi må ved vurdering av fellings- og aldersdata alltid ha med i betraktningen at dette er tall basert på fellingstall og således ikke tall som direkte representerer den bestanden som går igjen i skogen. En skal være varsom med direkte tolkning av aldersdata fra kun en enkel jaktsesong.

Det er likevel ved hjelp av statistiske metoder, [Bayesian method](#), mulig å gjøre beregninger av f.eks. bestandsstørrelse ved årsklasseanalyser (kohortanalyse) ut fra blant annet fellingstall og aldersdata. Estimert fra slike modeller vil bli mer presis jo større datasett og jo flere årskull en kan inkludere i modellen. Ved bruk av statistiske metoder og informasjon om fellingstall, alder, og reproduksjons- og dødsrate kan en estimere hvordan forskjellige strategier for fremtidige jaktuttak vil kunne påvirke videre bestandsutvikling.

Kan eldre bukk med kun enkle gevirtakker være bukk på retur?

- Alle de eldre bukkene felt med kun enkle gevirtakker i kommunen har vært 2 år gamle bukker. Altså ikke *returbukker* men voksen bukk med redusert/dårlig vekst. Det vil trolig være rimelig greit, ut fra tannsett og helhetsinntrykket av dyret, å skille en 2-takker på 2 år fra en returbukk som ev. har så redusert gevir at det kun er 2 takker igjen. Å produsere gevir er energikrevende og dyrets kapasitet til å produsere gevir av høy kvalitet (både med tanke på gevirets volummasse og antall takker) avhenger både av dyrets kondisjon og alder. En kan blant annet lese mer om vekt og alder artikkelen: *Vekst og alder hos hjorten Langvatn og Meisingset_2001*.

Andre spørsmål

Er det mulig å fortsatt se andre sine jakt dager og sett skutt i app etter hvert som det fylles på med data.

- For jakt dager og skutte dyr for hjort er det tilgang for alle som er innlogget med jeger nummer og fødselsdato til å se andres registreringer. Bakgrunnen for denne løsningen er at systemet også er et verktøy for jaktleder/jaktfeltleder som skal kunne ha oversikt over hva som er registrert på det enkelte jaktfeltet totalt.

Hjort og den store leverikten - kan hjort være spredt av store leverikter og har kommunen en plan for kontroll av dette?

- Bergen kommune har ingen egen lokal overvåking av stor leverikte hos hjort. Veterinærinstituttet yter forskningsbasert forvaltningsstøtte til myndighetene på området [vilthelse](#). et er oss bekjent ikke etablert pågående nasjonale prosjekter som spesifikt omhandler stor leverikte hos hjort. Kommunen forholder seg til informasjon fra Veterinærinstituttet, blant annet [ViltHOP-rapporten for 2025](#) og ev. krav fra Mattilsynet om spesifikk oppfølging knyttet til sykdomsutbrudd.

Endringslogg:

Produsert – 23.8.2022/Cach

Revisjonslogg:

5.9.22 - CACH

23.6.23 – CACH

07.06.2024-CACH

12.06.2025-CACH

11.6.2026-CACH